

Miljø- og Fødevarerklagenævnet

(Sendt elektronisk via klageportalen)

Vingsted, den 14. juli 2021

KLAGE

Klage over Kalundborg kommunes tilladelse til indvinding af overfladevand fra Tissø – sagsnummer 326-2016-49298. Tilladelsen er meddelt med hjemmel i §§ 18 og 20 i Vandforsyningsloven

Danmarks Sportsfiskerforbund påklager hermed Kalundborg kommunes tilladelse til indvinding af overfladevand fra Tissø.

Fra Kalundborg kommunes tilladelse – afgørelsen Datablad s. 2:

Kalundborg Kommune giver tilladelse til at Kalundborg Overfladevand A/S, indvinder op til 6,7 mio. m³ overfladevand pr. år fra Tissø.

Vandet indvindes fra indtagsværket på vestsiden af Tissø, matr.nr. 8c Ll. Fuglede By, Ll. Fuglede.

En del af vandet behandles til drikkevandskvalitet på overfladevandsanlægget "Tissø II", Dokhavnsvej 15, 4400 Kalundborg.

Både det behandlede og det ubehandlede vand anvendes til procesformål i industrien i Kalundborg by.

Tilladelsen er en fornyelse og forøgelse af tilladelsen givet af Landvæsenskommissionen den 6. juli 1962, og med senere ændringer i: 'Tilladelse til øget indvinding af vand fra Tissø', givet af Vestsjællands Amt den 17. april 2001.

Tilladelsen gælder indtil 01.07.2051 og gives med hjemmel i §§ 18 og 20 i Vandforsyningsloven

7. Etablering af nyt stemmeværk s. 5

*Kalundborg Overfladevand skal inden et år efter indvindingstilladelsen er meddelt søge om en vandløbsafgørelse til at etablere et nyt stemmeværk, så det kan styres efter den nye styringspraksis, der bygger på vandføring beskrevet i rapport **Styring af Tissø stemmeværk, slutrapport ny styringsmodel, DHI juni 2020***

8. Registrering og overvågning s. 6

Under dette punkt er der flere underpunkter hvor det beskrives hvad der skal foretages af registrering og monitoring af tilladelsens konsekvenser på naturen i og omkring Tissø.

Begrundelse for klagen

Tilladelsen er en del af ét projekt, hvor indvinding, nyt stemmeværk og styringsmodel burde være vurderet samlet

Kalundborg kommune meddeler vandindvindingstilladelse og udskyder beslutning om etablering af nyt stemmeværk og styringsmodel i et år.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener at projektet, med indvindingen af vand fra søen hænger sammen med drift og udformningen af stemmeværk med ny fiskepassage og ny styringsmodel. Disse tiltag skal behandles som ét samlet projekt, og ikke opdeles i etaper som det fremgår af tilladelsen.

Tilladelsen overholder ikke Miljøstyrelsens retningslinjer for indvinding af overfladevand

Den styringsmodel som DHI anbefaler overholder ikke Miljøstyrelsens retningslinjer for vandindvinding af overfladevand. Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1301 (MOF alm. del) stillet 22. april 2021, præciserer dette. Derfor skal nyt stemmeværk samt en fremtidig styringsmodel, naturligvis behandles samtidigt med den meddelte tilladelse. DSF ser tilladelsen, et nyt stemmeværk og den beskrevne styringsmodel, til at få store negative konsekvenser for Nedre Halleby å, Tissø og de mange tilløb til søen. Allerede med nuværende indvinding med stemmeværk og styringspraksis er alle vandområder i dårlig tilstand. Og ifølge Basisanalysen for vandområdeplaner 2021-27 er de i risiko for manglende målopfyldelse i 2027.

Tilladelsen lever ikke op til Habitatdirektivets artikel 6.3 og 6.4 samt Vandrammedirektivet

Det fremgår af tilladelsen, at der er krav om efterfølgende monitoring både i forhold til yngleøerne - for fugle der er på udpegningsgrundlaget, men også i forhold til fisketrappens funktion i forhold til målopfyldelse, både op- og nedstrøms opstemningen.

Kravet til monitoring viser med stor tydelighed, at tilladelsen er truffet på et utilstrækkeligt oplyst grundlag. Der er ikke den nødvendige sikkerhed for at påvirkningen ikke vil være væsentlig for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget, når det efterfølgende er nødvendigt at monitere samt overvåge.

I væsentlighedsvurderingen er der ikke en vurdering af de kumulative effekter af vandindvinding og vandstandssænkning ved råstofindvinding i oplandet, samt påvirkning fra det eksisterende stemmeværk og nuværende passagemuligheder for fisk. Der er desuden ikke vurderet på samtlige kvalitetsparametrene for hverken vandløb eller Tissø.

Derfor mener DSF, at der skal udarbejdes en fuld konsekvensvurdering og at denne, ifølge Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis, vil medføre at der også skal udarbejdes en fuld VVM.

Yderligere begrundelse og dokumentation

Add. Tilladelsen er en del af et samlet projekt med nyt stemmeværk og ny styringsmodel

De store vandmængder der i dag indvindes fra Tissø samt indvinding af grundvand og råstofindvinding under grundvandsspejlet i oplandet til Tissø, påvirker vandbalancen i området.

Tissø med tilløb og afløbet Nedre Halleby Å, indgår i Vandområdeplanerne og der skal være god økologisk tilstand senest i 2027.

Fisk er ét af de 4 miljømål, der alle skal være opfyldt med god økologisk tilstand. Der er udarbejdet et Fiskeindeks, der består af to delelementer: DFFVa, der anvendes i relativt artsrige vandløb, og DFFVø, der er baseret på tætheden af ørredyngel og som kan anvendes i artsfattige vandløb.

Tætheden af ørredyngel i et vandløb (DFFVø) vurderes som anvendelig til at måle den økologiske tilstand i vandløb der er mindre end to meter brede og dermed bidrage til vurderingen af vandområdeplans vandløbenes tilstand, som EU's Vandrammedirektiv foreskriver.

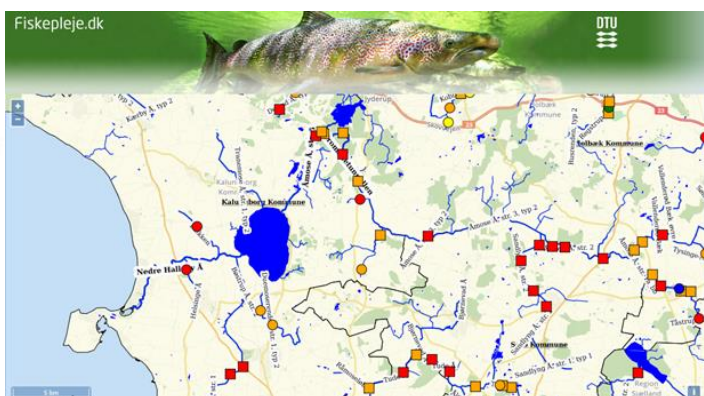
Havørreden er derfor en meget central art i arbejdet på at opnå god økologisk tilstand i de danske vandløb. Havørreden i vandområdet påvirkes negativt af vandindvindingen fra Tissø og dette er med meget stor sandsynlighed en medvirkende årsag til de dårlige ørredtætheder i området. Der skal være en naturlig afstrømning og dermed vandføring i Nedre Halleby Å for at havørreden trækker op på sin gydevandring og videre op i systemet. Det er vigtigt med naturlige udsving i vandføring, dette styrer fiskenes vandringer, og naturligvis skal der forekomme en konstant naturlig vandføring i Neder Halleby Å, da ørreder gyder her.

For at opnå målopfyldelse skal der minimum være god økologisk tilstand for fisk og 3 andre kvalitetsparametre. Dette betyder 80-130 stk. ørredyngel pr. 100 m² i små vandløb < 2 meter brede og 150-250 stk. ørredyngel pr. 100 meter i store vandløb > 2 meter brede.

Tilstanden for fisk er i alle vandløb i systemet dårlig eller dårlig/ringe, hvilket er de 2 laveste af 5 trin i tilstandsvurderingen.

Ørredtæthederne i vandområder op- og nedstrøms Tissø er dårlig eller dårlig/ringe og langt fra målopfyldelse af god økologisk tilstand – Ørredkortet fra DTU-Aqua (se : <https://kort.fiskepleje.dk/>)

- SMÅ VANDLØB (op til 2m)
 - Høj (>130 pr. 100 kv.m)
 - God (80-130 pr. 100 kv.m)
 - Moderat (40-79 pr. 100 kv.m)
 - Dårlig/ringe (1-39 pr. 100 kv.m)
 - Dårlig, ingen yngel fundet
-
- STORE VANDLØB (mindst 2m)
 - Høj (>250 pr. 100 m)
 - God (150-250 pr. 100 m)
 - Moderat (100-149 pr. 100 m)
 - Dårlig/ringe (1-99 pr. 100 m)
 - Dårlig, ingen yngel fundet

Der skal desuden være målopfyldelse for de øvrige miljøkvalitetslementer i vandløb og Tissø, hvilket Kalundborg kommune ikke har vurderet på inden tilladelsen blev meddelt.

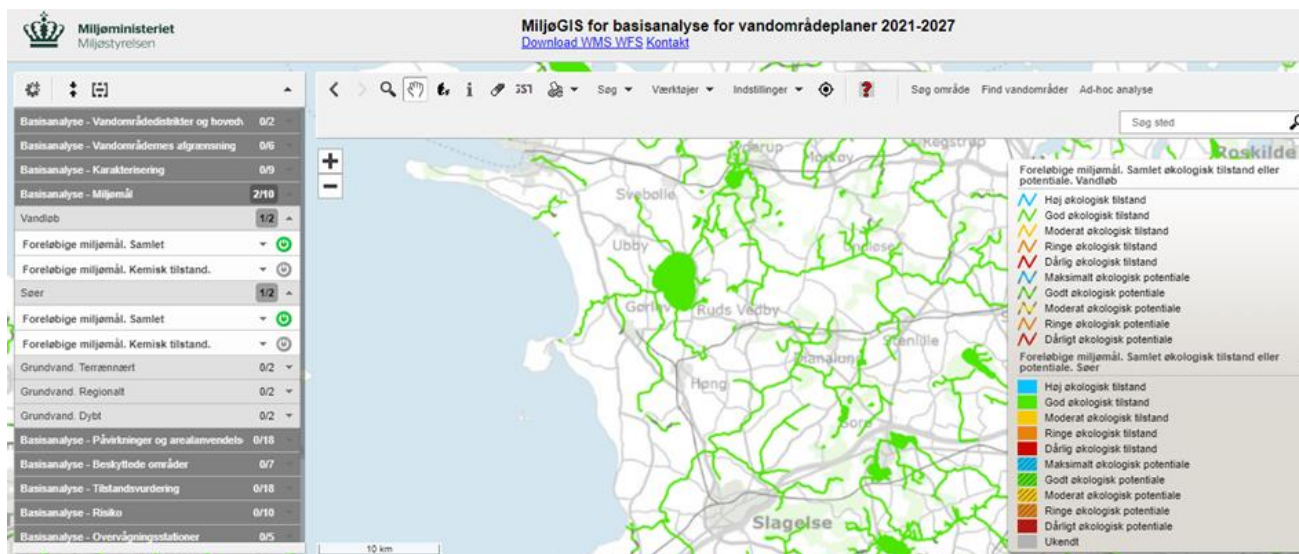
Lokale iagttagelser af forringelser

Det er tydeligt den nuværende vandindvinding i væsentlig grad forringer tilstanden i Nedre Halleby Å. De lokale lystfiskere har registreret en markant nedgang i bestanden af havørreder. Dette er iagttaget under det årlige arbejde med elektrofiskeri, hvor de forsøger at skaffe moderfisk til avl for senere udsætninger i systemet. Bestanden er nu på et nulpunkt, hvilket de mener hænger sammen med indvindingen af overfladevand fra Tissø.

Miljøtilstanden i tilløb til Tissø, Tissø samt Neder Halleby Å er i risiko for ikke at opnå målopfyldelse ved udgangen af 2027

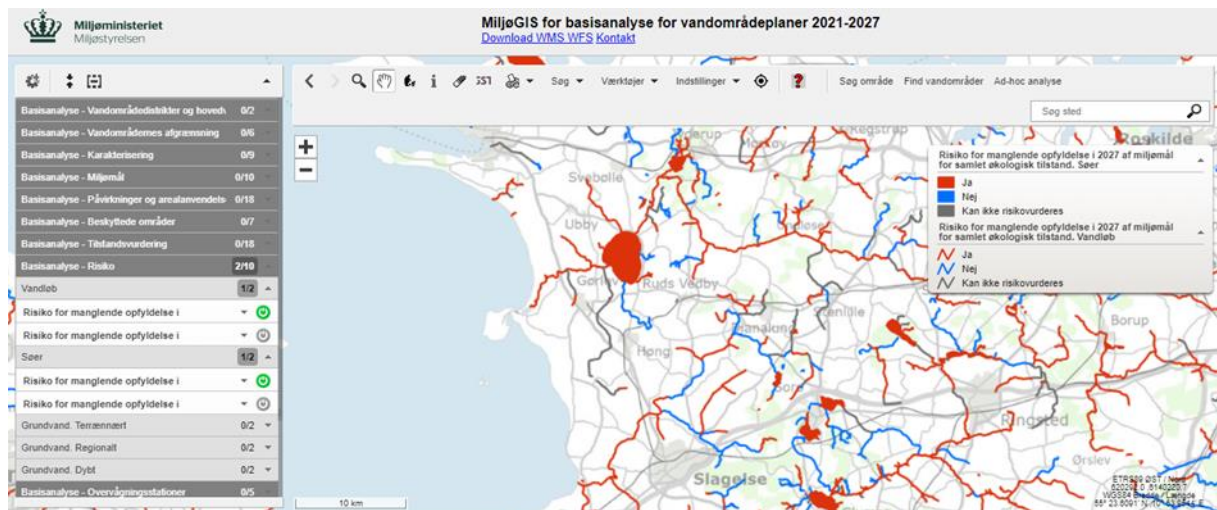
Ved udgangen af 2027 slutter den 3. og sidste vandområdeplan, og senest der skal være god økologisk tilstand i de vandområder som er omfattet af Planerne.

I Basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 fremgår at målet for Tissø, samt til og afløb fra Søen skal være opnåelse af god økologisk tilstand.

I Basisanalysen 2021-27 fremgår at Tissø samt de fleste tilløb og Neder Halleby Å, er i risiko for ikke at opnå målopfyldelse for den samlede økologiske tilstand ved udgangen af 2027.

Med de efterretninger og iagttagelser vi har fra Nedre Halleby Å med nuværende indvinding af overfladevand fra Tissø samt anden vandindvinding i oplandet, mener Danmarks Sportsfiskerforbund ikke at den nuværende indvinding af overfladevand, er foreneligt med Danmarks forpligtigelser i forhold til EUs Naturdirektiver.

Add. Tilladelsen overholder ikke Miljøstyrelsens retningslinjer for indvinding af overfladevand

- Den nuværende medianminimums vandføring i Nedre Halleby Å (Q_{mm}) i en upåvirket situation, dvs. uden stemmeværk og vandindvinding, er beregnet til 651 l/s. I fremtiden vil den falde til 616 l/s som følge af klimaændringer med længere "tørke" perioder om sommeren. Det betyder at vandføringen i Nedre Halleby Å nedstrøms Tissø maks. må reduceres med 50 % af 616 l/s = 308 l/s, hvis vandføringen er på mindst Q_{mm}. Resten af vandet skal til enhver tid løbe i Nedre Halleby Å.
- Hvis den upåvirkede vandføring i Nedre Halleby Å på en tør sommer falder til under Q_{mm}, skal der altid løbe ½ Q_{mm} i Nedre Halleby Å. Det betyder at man IKKE må reducere vandføringen med ½ Q_{mm} i tørre perioder.
- I DHI's Notat er en oversigt i Tabel 1-3 *Påvirkningsgrad, indvinding i forhold til Q_{mm}, klimaændring og klimavariabilitet*.

Tabel 1-3 Påvirkningsgrad, indvinding i forhold til Qmm, klimændring og klimavariabilitet

Indvinding	Flow ækvivalent (l/s)	Påvirkningsgrad (%)
3,5 mill m ³ /år	111	18
5,0 mill m ³ /år	159	26
7,0 mill m ³ /år	222	36

Det er meget væsentligt at bemærke, at denne påvirkningsgrad KUN medtager den bortpumpede vandmængde og IKKE medtager effekten af, at der i længere perioder spares vand op med delvis lukning af stemmeværket. Den beregnede påvirkningsgrad i tabel 1-3 er således IKKE et udtryk for, hvor meget selve vandføringen bliver reduceret i Nedre Halleby i forhold til en upåvirket situation. **Driften af stemmeværket med opsparring af vand, skal også indregnes. Når det sker, vil vandføringen i Nedre Halleby Å blive reduceret langt mere end det tilladte.** Dermed er tilladelsen fra Kalundborg kommune, ikke i overensstemmelse med retningslinjer for indvinding af overfladevand, som også fremgår ministersvar på spørgsmål 1301.

- På Figur 3.2 fra DHI's Notat *Tissø indvinding og styring af stemmeværk*, viser den blå kurve den upåvirkede vandføring i Nedre Halleby Å nedstrøms Tissø. Figuren og den beregnede upåvirkede Qmm, kan derfor direkte anvendes til at sammenligne om retningslinjerne er opfyldt i tilladelsen Et vandløbs vandføring må **maksimalt** reduceres med 50 % af den upåvirkede medianminimumsvandføring (Qmm), og der altid skal løbe mindst 50 % af Qmm i vandløbet

Figur 3.2 viser, at vandføringen midt i april falder med ca. 1.500 l/s. Dette sker selvom der kun indvindes 111 l/s - i ny tilladelse 222 l/s fra Tissø. Forskellen skyldes at der spares vand op ved ny styringsmodel, som det sker i dag, hvor der arbejdes med sigtekurver.

Figur 3-2 2008 kurver for vandføring hhv. uden stemmeværk og indvinding (blå) og med nyt stemmeværk, indvinding på 3,5 mill. m³/år og ny styring, nuværende klima (orange)

Af figuren fremgår at der fjernes 1.500 l/s af de tilgængelige 2.200 l/s ultimo april. De 2.200 l/s svarer til den upåvirkede vandføring i Nedre Halleby Å uden stemmeværk. De 1.500 l/s overstiger dermed langt hvad der er retningslinjen, og som det fremgår af ministersvar nr. 1301.

- **Der bortledes ca. 5 gange den tilladte vandmængde fra Nedre Halleby Å**

Deler man den reducerede vandmængde med $\frac{1}{2}$ Qmm får vi overskridelsen. 1500 l/s: 308 l/s = 4,9 gange den maksimalt tilladte mængde, som vandføringen i NHÅ reduceres.

Det skal bemærkes at problemet vil være endnu større i tørre somre, hvor den upåvirkede vandføring i Nedre Halleby Å, hvert andet år falder til under Qmm og kan blive reduceret til 3-400 l/s (data fra DHI's tabel 1-1).

Tabel 1-1 Tabel til beregning af medianminimum vandføring (Qmm) uden indvinding og stemmeværk

År	Qmin (l/s)
2000	720
2001	739
2002	1096
2003	519
2004	619
2005	602
2006	304
2007	1141
2008	653
2009	613
2010	1010
2011	725
2012	625
2013	567
2014	433
2015	649
2016	811
2017	743
Qmm	651

Hvis den upåvirkede vandføring f.eks. falder til 400 l/s, skal der stadig løbe 308 l/s i Nedre Halleby Å. Det betyder at vandføringen må reduceres med 92 l/s, hvilket ikke giver forsyningssikkerhed for de virksomheder, der har brug for vand.

Konklusion:

- Iflg. retningslinjer og ministersvar 1301 er det klart og tydeligt beskrevet, at den upåvirkede vandføring i Nedre Halleby Å kun må reduceres med maks. $\frac{1}{2}$ Qmm, hvilket med fremtidige klimaforandringer og tørre somre svarer til 308 l/s.

- Om sommeren kan det desuden forventes, at den upåvirkede vandføring ca. hvert andet år falder til under Qmm, og så skal der stadig løbe mindst 308 l/s i Nedre Halleby Å. I disse situationer må vandføringen ikke reduceres med $\frac{1}{2}$ Qmm.
Ved beregning af reduktionen af vandføringen i Nedre Halleby Å skal effekten af opsparring via stemmeværksdrift også indregnes, hvilket ikke er sket hidtil i hidtidige beregninger af "påvirkningsgrad".

Desuden skal det indregnes, at man ikke må reducere vandføringen særlig meget, når den upåvirkede vandføring i Nedre Halleby Å falder til under $\frac{1}{2}$ Qmm. Ovenstående er ikke beskrevet i den hidtidige styringsmodel for driften af et stemmeværk, som derfor skal revideres, hvis der ønskes en tilladelse til vandindvinding via drift af stemmeværk.

Kalundborg kommune tolker på Miljøministerens besvarelse på ministerspørgsmål

Kalundborg kommune kommenterer og tolker på Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1301 (MOF alm. del) stillet 22. april 2021. (Vedhæftet som bilag 1.)

Kalundborg kommune skriver i afsnittet Vandområdeplan 2015-2021 - side 15:

*Der skal ved indvinding fra vandløb til dambrug altid "opretholdes en vandføring på mindst halvdelen af medianminimumsvandføringen i vandløbet" jf. miljøstyrelsens svar på spørgsmål 1301 til Miljøministeren. Indvinding i Tissø sker fra en sø og opstilling af massebalance for vandområdet viser, at der er andre betydende faktorer, og der derfor ikke kan drages en direkte parallel mellem indvinding fra vandløb til dambrug og indvinding af overfladevand fra en sø og henviser til **Notatet: Tissø indvinding og styring af stemmeværk, notat vedr. påvirkning af vandføring i Nedre Halleby Å, DHI april 2021.***

Af Miljøstyrelsens svar på ministerens svar fremgår blandt andet:

"Vandføringen, og særligt variationer i vandføringen, har væsentlig betydning for at sikre den naturlige vandring for bl.a. fisk i et vandløb. Flere fiskearter trækker i forbindelse med, at der forekommer øget vandføring i vandløbet.

Vandindvinding vil derfor generelt have en negativ effekt på de biologiske og hydromorfologiske forhold i vandløbene. Effekten størrelse afhænger bl.a. af indvindingens størrelse og tidsmæssige udtrækning, og af hvor stor indvindingen er i forhold til den naturlige vandføring i vandløbet.

En vandindvinding kan dæmpe de naturlige udsving i vandløbets vandføring, hvilket kan påvirke vandrefisk, især ørreder, negativt, da gydefisk ofte vandrer fra havet og opstrøms i vandløbene om efteråret og ungfisk (smolt) vandrer nedstrøms mod havet i det tidlige forår. Disse vandringer foregår normalt i ret korte perioder og ofte i forbindelse med særlig stor vandføring i vandløbene (flom-hændelser). Hvis disse flom-hændelser dæmpes eller udebliver på grund af vandindvinding eller opsparring af vand opstrøms et stemmeværk i vandsystemet, vil fiskenes livscyklus blive forstyrret, fiskebestanden vil blive reduceret, og dermed vil den økologiske tilstand blive forringet.

Sker der en ensartet og jævn vandindvinding, der fjerner en given mængde af den naturlige vandføring i vandløbet over hele året, vil vandløbets vandføring være på et konstant lavere niveau. Afhængig af indvindings størrelse vil påvirkningen vil derfor være mest markant i de perioder, hvor der af naturlige årsager er mindst vand i vandløbet, ofte i april eller efter længere tørkeperioder om sommeren, hvor der kan være forøget risiko for, at vandløbet tørrer ud. Tilsvarende kan forekomme i frostperioder om vinteren. Periodevis udtørring eller meget lav vandføring vil påvirke fisk, smådyr og vandplanter i vandløbet og dermed også den økologiske tilstand negativt.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener 1. afsnit siger alt. Kommunen skriver: der kan være andre betydende faktorer, uden at nævne disse og henviser til DHIs Notat. Notatet beskriver jo netop det problem, som Miljøstyrelsen påpeger i ministersvar på spørgsmål 1301.

Add. Kalundborg kommunes tilladelse lever ikke op til Habitatdirektivets artikel 6.3 og 6.4 samt Vandrammedirektivet

Som det fremgår af indledningen, mener DSF der skal udarbejdes en fuld konsekvensvurdering og at denne også, ifølge Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis, vil medføre at der skal udarbejdes en fuld VVM.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener ikke Kalundborg kommunes afgørelse lever op til Habitatdirektivets artikel 6.3 og 6.4

Det er i strid med artikel 6.3, når Kalundborg kommune efter tilladelsen er givet, vil udføre en monitoring samtidig med der indvindes vand fra Tissø. Kalundborg kommune skal undersøge forholdene før de meddeler en tilladelse. Det skal godtgøres, om vandindvindingen påvirker arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område nr. 157 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Området består af Habitatområde nr. H138 og Fuglebeskyttelsesområde F100.

Inden der gives tilladelse til vandindvinding, skal der foretages en faglig vurdering af om en denne vil skade området udpegningsgrundlag og naturtyper, samt om den vil forringe tilstanden og hindre målopfyldelse i de berørte vandområder.

Kalundborg kommune skriver i afgørelsen s.12:

Som samlende konklusion er det kommunens vurdering, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af Natura 2000-området ved den ansøgte forøgede vandindvinding, herunder den ændrede styringspraksis der indføres i forbindelse med denne indvinding.

Der vil således efter kommunens vurdering ikke ske væsentlig, negativ påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlagene, og heller ikke arter opført på habitatdirektivets Bilag IV vurderes at blive påvirket negativt ved det ansøgte.

På denne baggrund er det kommunens vurdering, at der ikke skal foretages yderligere konsekvensvurderinger.

I afsnittet: N. Registrering og overvågning

Skriver kommunen på s. 17:

8.4 Fiskebestand

For at sikre at den nye fiskepassage i stemmeværket virker, skal det sikres at fiskene kan passere stemmeværket som forventet.

Den øgede vandføring i Nedre Halleby Å burde, sammenlignet med nuværende forhold, give en forbedring af forholdene for ørreder i åen. Koblet med en fiskesluse i stemmeværket forventes det give en overordnet forbedring for ørrederne. For at kvantificere dette, stilles vilkår om at der udarbejdes en plan for godkendt monitoring, der kan vise, om den nye fiskepassage virker efter hensigten.

Planen for kontrolovervågningen skal sendes som et element i den samlede ansøgning om vandløbsgodkendelse til etablering af nyt stemmeværk og ændret styringspraksis.

Vilkåret om at udarbejde og godkende en plan for kontrolovervågningen indgår for at sikre ensartet data som kan sammenlignes gennem de 30 år som denne indvindingstilladelse gælder.

(Mine understregninger)

DSF mener tilladelsen er i strid med Habitatsdirektivet artikel 6.3, der siger:

Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de - hvis det anses for nødvendigt - har hørt offentligheden.

Habitatsdirektivets artikel 6.4

*Hvis en plan eller et projekt, på trods af at virkningerne på lokaliteten vurderes negativt, **alligevel skal gennemføres af bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art**, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning, træffer medlemsstaten alle nødvendige kompensationsforanstaltninger for at sikre, at den globale sammenhæng i Natura 2000 beskyttes. Medlemsstaten underretter Kommissionen om, hvilke kompensationsforanstaltninger der træffes.*

(Mine understregninger og fremhævelser)

Danmarks Sportsfiskerforbund anerkender vigtigheden af at der kan skaffes vand til industrierne i Kalundborg. Det drejer sig om mange arbejdspladser og at der er en væsentlig samfundsinteresse i at disse bevares.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener dog samtidigt ikke at Kalundborg Forsyning og Kalundborg kommune har undersøgt om der er alternativer, til den ødelæggende vandindvinding fra Tissø.

Alternativer kunne være afsaltning af havvand og vandbesparelser, hvilket ikke fremgår af den meddelte tilladelse.

Kalundborg Forsyning ansøger i 2016 om fornyelse af vandindvindingstilladelse, efter 6 års administrativ forlængelse af den tilladelse, der blev meddelt af Vestsjællands Amt den 17. april 2001 og som udløb i 2010. Nu 11 år efter meddeles en ny tilladelse til indvinding af 7 millioner m³, hvilket er en stigning på 2 millioner m³ i forhold til det ansøgte i 2016.

Danmarks Sportsfiskerforbunde savner en VVM-vurdering og vi mener den skulle være foretaget efter miljøvurderingsloven

I tilladelsen skriver Kalundborg kommune flg.:

Overfladevand er ikke omfattet af VVM-loven, og det er derfor vurderet, at der ikke skal laves en VVM-screening i forbindelse med ansøgning og fornyelse af tilladelse til indvinding af vand fra Tissø. Vurderingen er sket ved at gennemgå alle relevante bilagspunkter i VVM-loven.

Danmarks Sportsfiskerforbund er uforstående over denne del af afgørelsen. Det er jo ikke kun en fornyelse, der er tale om betydeligt forøget vandmængde Kalundborg kommune giver tilladelse til at indvinde.

DSF mener endvidere der er tale om en fejl, når Kalundborg kommune skriver at overfladevand ikke er omfattet af VVM.

Når jeg læser i bilag 2 i BEK nr. 1832 af 16/12/2015 *Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning*, fremgår i afsnittet 11. Infrastrukturanlæg følgende:

g) Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand.

Det er jo netop opstuvning af vand, der er en del af tilladelsen. Der sker en opstuvning af vand i Tissø fra medio april til medio juli, der muliggør indvinding i den resterende sommerperiode. Dette har jeg redegjort for i afsnittet ***Tilladelsen overholder ikke Miljøstyrelsens retningslinjer for indvinding af overfladevand***

Kalundborg Forsyning har i 2016 udarbejdet et anmeldeskema

I forbindelse med anmodning om aktindsigt hos Kalundborg kommune, har jeg modtaget Kalundborg Forsynings ansøgning om vandindvinding, dateret den 27. september 2016.

I samme mail er der et udfyldt anmeldeskema (vedhæftet som bilag 2.) dateret samme dato som ansøgningen. Skemaet omhandler indvinding af overfladevand fra Tissø, selvom det af projektbeskrivelsen fremgår at det omhandler: ***Fornyelse af gældende tilladelse til indvinding af grundvand og uledning af filterskyllevand***

I skemaet er der svaret nej til at vandindvindingen er omfattet af bekendtgørelsens bilag 1 og 2. Hvilket for mig er underligt. Hvorfor udfylder og sender Kalundborg Forsyning et anmeldeskema sammen med ansøgningen, hvis Forsyningen mener vandindvinding fra Tissø ikke er omfattet af bekendtgørelsens bilag 1 og 2. Der er et mærkeligt sammenfald mellem Kommunes og Forsyningens vurdering.

Et andet mysterium er at Kalundborg kommune ikke på baggrund af det fremsendte anmeldeskema ikke træffer en afgørelse eller meddeler Forsyningen, at der ikke skal foretages en screening.

DSF finder at Kalundborg kommune anvender en forkert bekendtgørelse

Danmarks Sportsfiskerforbund finder at tilladelsen til indvinding af overfladevand fra Tissø burde være vurderet efter LBK nr. 973 af 25/06/2020 *Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)*.

Det fremgår af Kapitel 2, § 2 stk. 1. og 2., at Kalundborg kommune skulle have vurderet projektet efter denne bekendtgørelse:

Kapitel 2

Anvendelsesområde

§ 2. Loven finder anvendelse på

- 1) planer og programmer, jf. dog § 3,
 - a) som enten fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og
 - b) som udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure og udarbejdes i henhold til love, administrative retsfor skrifter eller administrative beslutninger,
- 2) projekter omfattet af bilag 1 og 2, jf. dog § 4, og

I bekendtgørelsens bilag 2 fremgår følgende:

10. INFRASTRUKTURPROJEKTER

g) Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

(Min understregning)

Uanset om det er BEK nr. 1832 af 16/12/2015 eller LBK nr. 973 af 25/06/2020 er DSF af den overbevisning, at der skulle foretages en screening og truffet en afgørelse af den ansvarlige myndighed om projektet var VVM-pligtig eller ej.

Danmarks Sportsfiskerforbunds afsluttende bemærkninger

Som det fremgår af denne klage, mener Danmarks Sportsfiskerforbund ikke Kalundborg kommunes sagsbehandling i forbindelse med meddelte tilladelse til indvinding af overfladevand, er sket på efter et grundigt fagligt arbejde, samt det rette lovgrundlag.

DSF mener derfor tilladelsen til indvinding af overfladevand skal hjemvises til fornyet og faglig grundig behandling i Kalundborg kommune.

DSF må konstatere der er mange fejl og mangler i den meddelte tilladelse – her oplistes en række:

- Der er ikke redegjort for hvordan det undgås, at indvindingen af overfladevand med stemmeværk og ny styringsmodel, medfører at op- og nedstrøms tilløb og afløb fra Tissø og Tissø ikke opnår målopfyldelse i 2027
- Den nuværende tilstand i forhold til ørreder er dårlig eller dårlig/ringe – de 2 laveste niveauer og den negative påvirkning videreføres i tilladelsen med stemmeværk og styringsmodel
- Vandføringen, og særligt variationer i vandføringen, har væsentlig betydning for at sikre den naturlige vandring for bl.a. fisk i et vandløb – dette opnåes ikke med stemmeværk og den foreslåede styringsmodel
- Andre kvalitetsparametre der indgår i målopfyldelse af god økologisk tilstand, er ikke behandlet i tilladelsen, dette gælder både for vandløbene og Tissø
- Opdelingen i etaper med én tilladelse til vandindvinding, og efterfølgende meddeles tilladelser til ombygning af stemmeværk og en ny styringsmodel er ikke lovlig, der er tale om et samlet projekt og som skal behandles og vurderes på samme tid i en tilladelse
- Manglende overholdelse af habitatdirektivet artikel 6.3 og 6.4 – Kommunen giver en tilladelse og monitorer og overvåger efterfølgende, hvilket viser at væsentlighedsvurdering er mangelfuld. Det betyder at tilladelsen er meddelt uden et tilstrækkeligt oplyst grundlag at træffe afgørelsen på. Derfor er der ikke den nødvendige sikkerhed for påvirkningen ikke vil være væsentlig for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget
- Der er ikke i væsentlighedsvurderingen lavet en tilstrækkelig vurdering af de kumulative effekter herunder vandindving i oplandet til Tissø, råstofindvinding under grundvandsspejl samt det eksisterende stemmeværk og fiskepassage
- I LBK nr. 1450 af 05/10/2020 Bekendtgørelse af lov om vandforsyning m.v. fremgår at Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets naturdirektiver, her er specifikt nævnt Habitat- og Vandrammedirektivet, hvilket DSF ikke ser iagttaget af Kalundborg kommune
- En tilladelse til indvinding af overfladevand kan højst gives for en periode på 10 år. Kalundborg kommune giver for en periode på 30 år.

Venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen
Natur- og Miljøkonsulent